

Sv. Perpetua a sv. Felicita, mučeníčky

3. marca 2024 ✚ Svätec týždňa

Tak pobožní a bohabojní boli prví kresťania, ako pevná bola ich viera v Ježiša, Syna Božieho, a ako vrelá bola ich láska k nemu, to sa môžeme dočítať v nasledujúcom krátkom životopise. Vyňatý je z listín obsahujúcich všetko to, čo sv. mučeníci sami vyrozprávali, a čo očitý

svedok ich zápasu a smrti zapísal. Tieto listiny ešte za čias sv. Augustína boli verejne čítané pri Božích službách, nemožno teda o ich hodnovernosti pochybovať. Bodaj by čítanie tohto opisu života aj teba, duša kresťanská, povzbudilo k čulej viere a vrelej láske k tvojmu Spasiteľovi.

Roku 202, za panovania rímskeho cisára Septima Severa, povstalo ukrutné prenasledovanie kresťanov. V Kartágu žilo vtedy päť katechumenov, to znamená novoobrátených veriacich, ktorí ešte čakali na krst. Mená týchto piatich katechumenov boli: Revocatus a Felicita, Saturninus, Secundulus a Perpetua.

Felicita bola práve v siedmom mesiaci tehotenstva, Perpetua bola vo veku 22 rokov, zo vznešeného rodu, bohato vydatá a kojila dieťa. Jej otec, ukrutný pohan, ju miloval najviac zo všetkých svojich detí; jej matka a traja bratia, spomedzi ktorých najmladší už zomrel, boli, aspoň sa tak zdá, už kresťania. Keď teda vypuklo spomínané prenasledovanie, pohania chytili týchto päť katechumenov a zavreli ich do žalára. Spolu s nimi sa nechal uväzniť aj istý Satur, možno brat Saturnina, ktorý ich vyučoval vo viere. Hneď ako sa ocitli v žalári, nastali im krušné chvíle plné duševného boja, o ktorom Perpetua sama rozpráva takto:

«Boli sme ešte len u našich prenasledovateľov, keď môj otec, hnaný láskou ku mne, prišiel do väzenia a snažil sa ma silou-mocou presvedčiť.

«Otče», spýtala som sa ho, «vidíš tu tento džbán na zemi?»

On: «Vidím.»

Ja: «Možno ho nazvať inak, než tým, čím je?»

On: «Nie.»

«Tak teda ani ja nemôžem byť ničím iným, než čím skutočne som, kresťankou.»

Otec rozhorčený týmito slovami, chcel mi vybiť oči, uspokojil sa však s tým, že ma zbil a zanechal celý zahanbený, pretože mu dôvody, ktoré mu diabol vnukol, nič neprospeli. Niekoľko dní ma nechal na pokoji a ja som za to vrúcne ďakovala Bohu. Medzitým sme prijali svätý krst, a keď mi kňaz lial vodu na hlavu, vnukol mi Duch Svätý, aby som si nič nežiadala, len silu a vytrvalosť v mukách.

Sv Perpetua kráča v ústrety svojej smrti

zdroj: flickr.com / Lawrence OP

Čoskoro nato nás vhodili do ukrutne tmavého žalára, takže som sa v prvom okamihu zľakla, nevidiac, ani, kde sme. Ó, bol to strašný deň; vojaci nás trýznili, ja som však nariekala len nad tým, že nemám pri sebe svoje dieťa. Dvaja diakoni, ktorí boli zatvorení s nami, vymohli nám za peniaze, že sme mohli prejsť každý deň na niekoľko hodín na voľnejšie miesto v žalári, osviežiť sa čerstvým a zdravým povetím. Ostatní sa starali každý sám o seba; ja som si kojila dieťa, ktoré mi moja matka priniesla už takmer polomŕtve. Matka ma totiž navštívila aj spolu s bratmi. Ja som ju tešila, vidiac jej bolesť, ktorá ju zožierala, ale dieťa som si nesmela nechať u seba. To všetko som trpela po niekoľko dní, kým mi konečne dovolili nechať si dieťa v žalári. Vtedy sa stratila všetka moja úzkosť, a žalár sa mi stal taký príjemný, ako akékoľvek iné miesto.

Jedného dňa mi brat riekol: «Drahá sestra, ty stojíš u Boha v tak veľkej milosti, pros ho teda, aby ti zjavil vo videní, či budeš vyslobodená alebo umučená?» A pretože mi Boh toľko dobra preukázal, povedala som mu s dôverou: «Zajtra sa dozvieš, čo sa stane.» A začala som sa modliť a prosiť o videnie, ktoré sa mi ukázalo takto: Videla som veľmi vysoký zlatý rebrík, siahajúci vrchom až do neba, a tak úzky, že po ňom len jeden po druhom mohol vystupovať. Z oboch strán boli na ňom meče, oštepky, kosáky a nože, takže ktokoľvek by bol po ňom vystupoval neopatrne a nepozeral len smerom k nebesiam, zaiste by ostal visieť na tých ostrých nožoch. Pod rebríkom ležal velikánsky drak, hroziac, že zhltnie každého, kto sa opováži stúpať hore rebríkom.

Prvý šiel hore rebríkom Satur, ktorý sa nechal dobrovoľne zajať, súc pri nás, keď nás chytili. Prišiel teda na samý vrch rebríka, obrátil sa smerom ku mne a zvolal: «Perpetua, čakám tu na teba, ty daj len pozor, aby ti drak neublížil.» «On mi nič nespraví,» odpovedala som, «stúpim na rebrík v mene Pána Ježiša Krista.» A drak sa skutočne ukazoval byť bojazlivým, stúlil sa a poslúžil mi ako jeden stupienok, keď som vstupovala na rebrík. A keď som vyšla hore až na vrch, zočila som krásnu a veľkú záhradu, uprostred nej muža vysokej

postavy, so šedinami na hlave, odetého v pastierskom odeve. Sedel a dojl ovečky, okolo neho stálo množstvo ľudu, všetci boli v bielych šatách. Tento človek, pohliadnuc na mňa, zvolal: «Vítam ťa, dcéra moja!» Potom mi podal trochu čerstvo nadojeného mlieka. Ja som ho prijala so zopätými rukami, a keď som ho vypila, všetci okolostojaci vyriekli: «Amen». Pri tomto slove som precitla a v ústach som cítila ešte akoby niečo sladké. Toto videnie som hneď vyrozprávala bratovi a spolu sme z neho usúdili, že nás čaká mučenícka smrť.

Zdroj: geograph.org.uk / Julian P. Guffogg

O niekoľko dní mi priniesli správu, že budem vypočúvaná. Akonáhle to otec počul, prišiel bôľom celý umorený za mnou, aby ma ešte raz videl. «Maj zmilovanie nad mojimi šedinami» povedal, «zľutuj sa nad otcom, ak som vôbec hoden nazývať sa tvojím otcom; otcom, ktorý ťa vodieval až do rozkvetu tvojej mladosti za ruku, a prednosť ti dával pred ostatnými bratmi. Nerob mi hanbu pred svetom! Spomeň si na bratov, na matku, na svoje dieťa, ktoré bez teba neostane nažive. Podďaj sa, obetuj bohom, ak nás nechceš všetkých priviesť do hrobu, lebo – kto z nás bude žiť, ak ty umrieš?

To vysloviac, bozkával mi ruky, padol mi pritom k nohám s plačom a nazýval ma nie svojou dcérou, lež svojou paňou. Ja som nariekala a plakala nad jeho starobou a nad tou myšlienkou, že len on jediný zo všetkých mojich mi nepraje mučenícku smrť. Tešila som ho týmito slovami: «Pri súde sa nestane nič, len čo Boh chce, veď nik z nás nie je v moci seba, ale v moci jeho.» Zúfalý odišiel.

Deň na to, práve keď sme večerali, prišli po nás, aby nás vyviedli na verejné miesto na výsluch. Z okolitých ulíc zbehlo sa veľké množstvo ľudí. Vstúpili sme teda pred súd a každý, súc pýtaný, vyznal Ježiša Krista. Prišiel rad aj na mňa; tu znenazdania zjavil sa tam otec s mojím dieťaťom na rukách a zavolajúc ma nabok, riekol mi prosebným hlasom: «Zľutuj sa aspoň nad svojím dieťaťom!»

Prokurátor Hilarion, spojac sa s mojím otcom, zvolal tiež: «Zľutuj sa nad šedivou hlavou otca; zľutuj sa nad svojím nevinným dieťaťom; obetuj za blaho cisára!» Ja som však na to odvetila: «Nebudem obetovať!» Hilarion na to: «Takže si kresťanka?» «Áno, som kresťanka» znela moja odpoveď. A keď sa otec znova priblížil, aby ma zvädzal k odpadlícstvu, dal ho Hilarion zahnať metlami. To ma tak zbolelo, akoby mňa samú šlahali, a dala som sa do plaču nad jeho starobou. Po výsluchu nás sudca odsúdil na roztrhanie divými zvermi. Plní radosti sme sa vrátili do žalára. Diakona Pomponia som hneď poslala za mojím otcom a žiadala som od neho moje dieťa. Otec mi ho však nechcel vydať. Zaľúbilo sa však Bohu, že ani dieťa si nežiadalo prís, ani mlieko mi nečinilo viac ťažkosti.

O niekoľko dní na to, keď sme sa spolu modlili, zdalo sa mi, akoby som počula hlas volajúci meno môjho zomrelého brata Dinokrata, na ktorého som nemyslela od jeho smrti. Rozplakala som sa, pomysliac na jeho smrť, a v okamihu som vedela, že sa mám zaňho modliť, čo som aj učinila. Nasledujúcu noc som mala opäť videnie: «Videla som Dinokrata vychádzať z tmavého miesta, kde ich bolo ešte viac pospolu, bol celý rozhorúčený, sotva lapal po dychu; jeho tvár bola bledá, zaprášená a ešte krvácajúca od rany, na ktorú umrel. Bol mi vlastným bratom; strašný rak rozhrýzol mu líce, a hrozné bolo pozeráť sa naň, keď umieral. Za tohto chlapca som sa modlila. Medzi ním a mnou bol veľký priestor, cez ktorý som sa k nemu nemohla dostať; vedľa neho bola studňa plná vody, ale okraj bol taký vysoký, že ani stojac na prstoch nedočiahol ústami, aby sa mohol napiť. Veľmi ma bolelo, že chlapec nemohol uhasiť svoj smäd, a keď som precitla z videnia, poznala som, že môj brat ešte stále trpí, a dúfala som, že mu pomôžem modlitbou.

Mučeníctvo Perpetuy, Felicity, Revocata, Saturnina a Secundula, ilustrácia z *Menologia* Basila

II.

zdroj: wikimedia commons

Modlila som sa teda zaňho po celý ten čas, čo sme boli preložený do táborového žalára, boli sme totižto určení pre divadlo, ktoré sa malo konať ku cti cisára Geta v tábore. Neprestávala som sa modliť a vzývať Boha dňom i nocou. Toho dňa, keď nás bičovali, som však mala nové videnie. Tmavé miesto, v ktorom som predtým videla Dinokrata, bolo ožiarené svetlom. Chlapec mal na sebe krásne rúcho, jeho telo bolo čerstvé a umyté. Rana na tvári bola vyliečená a už len jazva po nej bola ešte zrejímavá. Okraj studne bol tak nízko, že chlapec na vodu poľahky dočiahol; ba na kraji studne stála nádoba plná vody. A uhasiac svoj smäd, odbehol od studne hrať sa, tak ako to chlapci robievajú, ja som však precitla plnú radosti, pretože som poznala, že už viac netrpí.»

«O niekoľko dní neskôr nám vodca našej vojenskej stráže začal preukazovať zvláštnu úctu, zbadajúc, aké veľké milosti nám samotný Boh udeľuje. Preto aj dovolil našim bratom prichádzať k nám voľne – tešiť nás,

alebo tešiť sa spolu s nami. Keď sa blížil deň verejných hier, prišiel otec opäť ku mne. Celý utrápený trhal si bradu, klesol od bólu na zem tvárou do prachu, preklínal starý svoj vek a rozprával veci, ktoré by pohli s každým tvorom. Mňa sa zmocnil nevýslovný ból.

Sv. Perpetua

zdroj: wikimedia commons

V predvečer dňa určeného k nášmu zápasu som mala opäť videnie. Zdalo sa mi, akoby som videla prichádzať diakona Pomponia a klopať silno na dvere žalára. Šla som mu oproti, chcúc mu otvoriť. Bol odetý do bieleho rúcha, a hovoril: «Perpetua, čakáme na teba, poď so mnou.» Potom ma vzal akoby za ruku a viedol ma po úzkej a nerovnej ceste, až sme sa konečne ocitli celí zadýchaní pri amfiteátri. Keď sme stáli uprostred štadióna, povedal mi: «Ničoho sa neboj, zostanem pri tebe a budem bojovať po tvojom boku.» Potom odišiel a zanechal ma samotnú. Teraz som videla sedieť okolo seba nesmierne množstvo ľudu, a vediac, že som odsúdená k roztrhaniu divými zvermi, čudovala som sa, prečo sa zdráhajú vypustiť ich na mňa.

Naraz som zazrela škaredého čierneho Egyptana so svojím pomocníkom, kráčajúcich akurát ku mne, akoby so mnou chceli zápasiť, zároveň som však videla aj zástup mládencov, ktorí sa blížili brániť ma. Vyzliekli ma, potreli ma olejom, a videla som seba samú týmto činom premenenú v statného bojovníka. Egyptan sa medzitým váľal v prachu zápasiska. Pred samotným začiatkom smrtonosného boja, vidím zrazu blížiť sa ku mne obrovského muža, odetého do dlhého šarlátového rúcha, ktoré mal zopnuté na hrudi sponou. V ruke držal žezlo ako dozorca hier, a zelenú ratolesť, na ktorej sa skveli zlaté jablká. Rozkázuc mlčať, riekol: «Ak premôže Egyptan túto ženu, zabije ju mečom; ak však premôže žena jeho, dostane sa jej táto ratolesť.» Potom si sadol na svoje miesto, a Egyptan a ja pustili sme sa do boja. On sa ma pokúšal chytiť za nohu, ale ja som ho zrazila tak, že spadol tvárou na zem a ja som mu stúpila na hlavu. Ľud sa dal do hlasitého kriku; moji spojenci zanôtili víťaznú pieseň, a ja som šla k dozorcovi hier, ktorý mi podal zelenú ratolesť a pobožkajúc ma, povedal: «Dcéra moja, pokoj s tebou.» Tu som precitla a porozumela som, že nebudem zápasiť s divokými zvermi, ale s diablom, vedela som však, že zvíťazím.» Tak znie rozprávanie sv. Perpetuy.

Väzni v žalári len to ľutovali, že Felicita nebude môcť s nimi vôjsť do neba, pretože podľa rímskych zákonov tehotná žena nesmela byť popravená. Keď sa teda spoločnou modlitbou utiekali k Bohu, aby spolu s nimi aj

Felicitu k sebe vzal, dostavili sa jej zrazu pôrodné bolesti, ktoré mali prísť až o mesiac. A keď Felicita, ako iné ženy, pri pôrode kričala, povedal jej dozorca v žalári, že keď už teraz tak veľmi kričí, ako vydrží to, keď ju predhodia divým zverom? Felicita ihneď bez rozpakov krásne odpovedala: «Teraz trpím len sama, ale pri mučení bude Pán trpieť za mňa aj vo mne, pretože budem za neho mučená.» Istá kresťanská pani ujala sa potom jej dieťaťa a vychovala ho ako svoje.

Siedmeho marca nastalo konečne veľké a hrozné divadlo. Perpetua a Felicita boli predhodené divej krave. Ale Perpetua, zdvihnutá rohmi a zrazená na zem, viac pomýšľala na počesťnosť, než na bolestnú ranu, a roztrhaným odevom sa snažila zakryť obnažené údy. Pohanský ľud, hoci práve na podobné krvavé divadlo bol už celkom zvyknutý, predsa len bol týmto pohľadom tak obmäknutý, že jednohlasne žiadal, aby na tieto úbohé ženy žiadne divé zvery neboli vypustené, lež aby ich kat odpravil mečom. A keď potom kat prišiel, pobozkali sa sv. mučenice ešte raz, a podvolili sa pokojne a ticho smrteľnej rane.

Ich sväté telá ukryli kresťanskí bratia a v 5. storočí, za čias sv. Augustína, boli uložené vo veľkom chráme mesta Kartága.

Sv Perpetua a sv. Felicita

zdroj: flickr.com / Lawrence OP

Poučenie

Katolícka Cirkev učí, že existuje Očistec, kde duše zomrelých veriacich v Kristu, ktoré tu na zemi ešte neučinili zadosť Božskej spravodlivosti za svoje hriechy a tak plného očistenia a posvätenia ešte nedošli, zostávajúce im pokuty k plnému očisteniu trpia, pretože do Neba nič nečisté vojsť nemôže. A toto učenie katolíckej Cirkvi nie je nové. Veď sv. Perpetua žila pred viac než 1800 rokmi a verila na Očistec. Ona teda musela už vtedy počuť o tejto veci pri kresťanskom vyučovaní, takže už vtedy to musela byť všeobecná viera medzi kresťanmi.

Sv. Perpetue totižto, keď videla svojho sedemročného brata, rozhorúčeného a smädnom utrápeného vychádzať z tmavého miesta, hneď prišlo na um, že sa on ešte v Očistci trápi, a začala sa preto modliť zaňho, na čo bol chlapec oslobodený od svojho trápenia.

Drahý čitateľ, modli sa aj ty často a vrúcne za dušičky v Očistci; je to dobrý a bohumilý skutok, a keď ony do Neba prejdú, orodovať budú za teba u Božieho trónu. Pri tom však pamätaj aj na to, že každého, aj toho

najmenšieho hriechu vyvarovať sa musíš. Brat sv. Perpetuy bol len sedemročný chlapček a predsa musel aj on trpieť v očistci. Z toho vidíme, ako svätý a ako spravodlivý je Boh, ktorý ani dieťa neušetrí, ani ušetriť nemôže, ak si ono hriechom poškrvni svedomie. Premysli si a rozváž, ako si strávil svoju mladosť? A ľutuj hneď teraz svoje hriechy, spáchané počas nerozvážnej mladosti. Zvolaj často k Hospodinovi s kajúcim Dávidom: «Nespomínaj si, Pane, na hriechy mojej mladosti a na moju nemúdrosť!»

Modlitba

Ó Bože, ktorý si na modlitbu sv. Perpetuy dušu z Očistca vyslobodil: popraj mi milosti, aby som podľa jej príkladu vrúcne sa modlil za duše v Očistci a stal sa tak účastným ich príhovoru u Teba, večný Pane a Bože.
Amen

-mip-

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/sv-perpetua-a-sv-felicita-mucenicky/>